

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 8 december 2016 om 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw P.J. Bouvy-Koene, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool en A.A.L. Eversteijn, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, J.P. Middelburg, drs. M. van der Meij en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, drs. M.H. Smitenaar, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: mevrouw B.B.M. Bremer, de heer mr. D.C.W. Binnendijk en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik heet iedereen in deze raadzaal en de mensen die de vergadering thuis volgen, van harte welkom. Er zijn berichten van verhindering binnengekomen van de heren Riphagen en Rasch. De heer Middelburg komt iets later. Hij heeft verzocht om de bestuurskrachtmeting aan het eind van de agenda te behandelen, zodat hij daarbij aanwezig kan zijn. Hij wil daar namelijk opmerkingen over maken. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Er zijn enkele moties aangekondigd die in de meeste gevallen betrekking hebben op punten die niet op de agenda staan. Zij zullen daarom aan het eind van de agenda behandeld worden. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 3 november en 10 november 2016

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Afscheid wethouder Beimers – benoeming nieuwe wethouder

De **voorzitter**: Geheel tegen alle regels van het dualisme in zit de heer Beimers hier aan tafel. Maar goed, bij zo'n afscheid moeten dingen doorbroken kunnen worden. Ik zal de heer Beimers vanachter het kathedertoespreken. Dat is de eerste keer dat ik dat doe, hier althans.

Vanavond zeg ik: beste Eppe, familie, echtgenote en dochter. We nemen afscheid van jou als wethouder van de gemeente Voorschoten. Dinsdag deden we dat al aan het einde van de collegevergadering. Vanavond doen we dat aan het begin van de vergadering van de raad. Je kwam van buiten, als wethouder van het CDA. Inmiddels was je daar ook wel wat geroutineerd in geraakt, door eerst in Leidschendam-Voorburg wethouder te zijn, vervolgens af te reizen naar Wassenaar om uiteindelijk hier in Voorschoten te eindigen. Daarmee is een aardig bestuurlijk kringetje compleet geworden. Je hebt de traditionele route doorlopen: van raadslid in Voorburg tot wethouder in verschillende gemeenten. Het dualisme, waarover ik zojuist een opmerking maakte, is nooit echt jouw ding geworden. Vroeger was het eigenlijk allemaal een stuk beter, in ieder geval overzichtelijker. Dat was voor jou wel zo gemakkelijk, dat overzicht. Jouw financiële achtergrond was een van de redenen waarom het CDA jou vroeg om hier wethouder te worden. Voorschoten was niet geheel in financiële balans, maar je hebt met hard werken pogingen gedaan om die balans weer terug te krijgen. Dat is lastig en weerbarstig, maar je liet niet los en bent gewoon doorgegaan met het werk waarvoor je was ingehuurd. Je zat bovenop de uitgaven. Je was ook een beetje van het zuinige type. Privé, maar ook voor het werk maakte je gebruik van het openbaar vervoer of de kleine Japanner. Dat waren de dingen die je overal naartoe wisten te brengen. Dat is helemaal niet slecht en in lijn met een wethouder Milieu en tegelijkertijd Vervoer. Het declareren van reiskosten was aan jou niet besteed. Ook tijdens de vergaderingen bij de gemeente kreeg iedereen steeds de vraag of het wel echt nodig was om bepaalde uitgaven te doen.

Je houdt van structuur, regelmaat en duidelijkheid. Je hebt een hekel aan onnodige bewegingen of geluid. Een koffiepote op tafel, die wat pruttelt, of een ietwat rammelende waterfles op de onderlegger laat jou al snel besluiten om de lucht uit die thermoskan te laten ontsnappen of de fles van de onderlegger te halen, zodat het bijna niet te horen gerammel echt stopt.

Je bent een liefhebber van klassieke muziek. Ik weet niet of het ligt aan het klimmen der jaren, maar vanuit de aangrenzende kamer kan ik soms meegenieten van jouw muziekkeuze. Daar zit overigens niet veel verrassing in, want ik heb begrepen dat je voor de derde keer begonnen bent aan het gehele oeuvre van Rachmaninov.

Een eerste kennismaking met jou zou een onschuldige tegenpartij kunnen verleiden tot de uitspraak: "Misschien een wat saaie, degelijke man". Dat degelijke is te prijzen in een wethouder Financiën, maar dat saaie klopt niet. Je hebt een droge vorm van humor en een speciale lach die aanstekelijk werkt. Als wethouder Sport maak je niet de indruk dagelijks op de sportvelden of op de sportschool te vinden te zijn, maar vergis u niet. Eppe maakte op Forrescate tegen het tennistalent Lodewijk Weststrate wel mooi het eerste punt van de wedstrijd; dat zij toch maar gezegd.

Jouw plek aan de collegetafel was tussen Bianca en Inge in, twee dames die gepokt en gemazeld zijn in de politiek van Voorschoten, maar je hebt je bij je komst in no time het Voorschotense eigen gemaakt en kon al snel meepraten over alles wat daar over tafel ging. Met de dames op weg betekende in dit geval – het zijn anekdotes; ik kan er ook niets aan doen; ik vertel het gewoon maar door – een ritje in de cabrio van Bianca. Dat zijn beelden die bij een aantal personen nog vers op het netvlies staan: Eppe letterlijk met de armen in de lucht, uit het dak gaand. Lachen, gieren, brullen natuurlijk; de wind door de haren en dan maar gaan. Jouw eigen rijstijl kwam overigens naadloos overeen met het karakter van deze tocht: op twee bandjes de bocht door!

Tijdens het lunchmoment koos je er met regelmaat voor om de benen te strekken in Voorschoten. Op die tochten bezocht je bijna alle of alle viswinkels in Voorschoten. Je hebt ze getest. Je bent daarmee misschien iemand die bij de volgende AD-haringtest tenminste voor Voorschoten de juiste voorspelling kunt maken van de kwaliteit, want je hebt ze uitgebreid en persoonlijk beoordeeld.

In de herkenning en het beeld moeten wij constateren dat er twee outfits zijn: van het werk en privé. Die twee worden niet gemengd en onderscheiden zich vooral in het materiaal van de pantalon: de brede rib versus de wollen stof en bijpassend schoeisel completeren de outfit.

Eppe is verbaal sterk, hoor ik, maar dat is een understatement. Zowel in het college als in de raad weet je de luisteraars altijd op taalkundige wijze te boeien. Voor een voorzitter is het bijna onmogelijk om ertussen te komen, laat staan voor een gemeenteraadslid dat scherp wil debatteren. Eppe duikt in zijn aantekeningen, drukt op de startknop en laat een gestroomlijnd verhaal klinken als een klok. Ook al wil je tegen het voorstel zijn, ongewild ben je onder de indruk van de frasen die uit zijn mond vloeien. Zo werd mij verteld dat je de Sportnota, waar behoorlijk wat commentaar op was bij de verschillende partijen, geheel in jouw eigen stijl in een monoloog van drie kwartier door de raad heen loodste.

Eppe, we hoeven onze mening over jou niet achter de haag van onze tanden te houden; ook dat is een uitspraak die jou typeert. Je bent een prima collega en bestuurder geweest voor Voorschoten. Het besluit om te stoppen, heb je weloverwogen genomen en op tijd, zodat een opvolger zich ruim kan inwerken en zodat goed voorbereid kan worden begonnen aan de komende verkiezingen.

De Tsjechisch-Joodse schrijver en dichter Otto Weiss zei: "Een roerend afscheid mag niet te lang duren, anders wordt het voortdurend minder smartelijk". Ik ga dus afsluiten. Als blijk van onze waardering wil ik je graag een passend cadeau aanbieden. Het is het traditionele cadeau, maar ik denk dat het bij jou in goede aarde valt en dat het welbested is om bij jou en je echtgenote een mooie plaats in de echtelijke woning te verkrijgen. Het gaat vergezeld van een mooi boekje, dat ik graag aan jouw echtgenote zou willen uitreiken, want die heeft jou vele avonden en vele momenten moeten missen. Het zullen niet de eerste cadeaus van

deze week zijn en ook niet de laatste, maar ze zijn je zeer vergund en gegund. Ik wens je het allerbeste en vooral een uitstekende verdere gezondheid.

(Applaus; de voorzitter overhandigt het cadeau en de bloemen.)

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de fractievoorzitter van het CDA, de heer Zoetemelk.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik richt mij eerst tot u. Als voorzitter van de raad weet u net als wij hier aan de vergadertafel hoe moeilijk het is om bij Eppe te interrumperen. Hij bezit de gave om zinnen zo op te bouwen dat er geen punt in voorkomt. Voor een voorzitter is dat een lastig dilemma, want dan onderbreek je zijn betoog. Eppe is ook onverzettelijk ten aanzien van zaken waar hij voor staat. Met lange zinnen zonder onzinnige woorden wist hij steeds te overtuigen.

We maken vanavond iets bijzonders mee: Eppe zet nu echt een punt, niet achter een zin maar achter zijn carrière. We krijgen straks nog één keer de kans om te luisteren naar een betoog van deze bevlogen en gedegen politicus, een politicus van de oude stempel: dienstbaar zijn en nauwgezet volgens de regels werken, met als uitgangspunt dat er altijd een hogere macht is die het voor het zeggen heeft, is het niet bij de overheid, dan wel op een ander niveau.

De carrière van Eppe is een lange loopbaan bij de landelijke en de gemeentelijke bestuursorganen. Eppe heeft altijd gewerkt op het financiële scheidsvlak tussen landelijke, provinciale en gemeentelijke overheid. Met die bagage is Eppe een bestuurder met een enorme ervaring en kennis van zaken. Daarvan heeft Voorschoten mee mogen profiteren.

Ik richt mij nu tot jou, Eppe. Je stopt op je hoogtepunt, als wethouder van dit prachtige dorp Voorschoten. Meer is er voor een wethouder niet te halen: het is een ware kroon op jouw politieke carrière. Normaal mag je aannemen dat tweeënhalf jaar als wethouder in Voorschoten alleen maar hoogtepunten kent. Toch is er één moment geweest waarop je je niet helemaal thuis voelde; daar had je het kort geleden nog over. Dat was bij het uitreiken van de vrijwilligersprijzen tijdens het Weekend van Voorschoten. Vlak voordat je het podium op moest – je stond al vlak naast het podium – speelde de band, met een heel jong publiek, het nummer "Sex bomb, sex bomb, you're my sex bomb and baby, you can turn me on"; ik ga het niet zingen. Dat was niet echt een Eppe-moment. Je hebt het vaak tegen ons verteld, maar iedereen hier aan tafel zal begrijpen dat dat in die tweeënhalf jaar niet echt een moment was waarop je met plezier terugkijkt.

We konden niet om jouw inbreng heen, Eppe. De discussies die jij voerde met sommigen uit de raad, waren regelmatig heftig, vaak een onsje meer. Er zijn altijd leden van de raad die proberen om het spreekwoord "wat Hansje niet leert, zal Hansje nooit weten" op een wethouder van toepassing te laten zijn. Dat leverde vaak lange discussies op. Dat waren echter altijd discussies over de inhoud, waaruit bleek dat je veel kennis van zaken hebt en niet te

vermurwen was. Achteraf sprak je vaak de relativerende woorden: "Zonder wrijving geen glans". Dat geeft wel aan hoe je in de discussies zat: strak in de leer en gericht op één doel, namelijk jouw gelijk. Gelijk had je vaak, Eppe, en zo niet, dan toch.

Eppe, je bent altijd dienstbaar geweest aan de overheid. Met verve verdedigde je je rol als overheidsdienaar. We zullen je kennis en ervaring missen, maar het is je gegund om verder van het leven te genieten zonder interrupties. Ik kijk nu ook even naar Els. Ik weet niet of Els toestaat dat je interrupties vermijdt, maar geniet vooral van de vrijheid en van elkaar en zorg ervoor dat je je enorme ervaring nog inzet voor kerk en maatschappij, want ik denk dat die anders gemist zou worden.

Je mag er nu een punt achter zetten, Eppe. Bedankt voor de wijze lessen en voor je inzet voor het mooie Voorschoten. Ik heb ook vorig jaar bij het afscheid van Robert Prang gezegd dat we later bij de CDA-Chinees nog waardig afscheid zullen nemen en verder stil zullen staan bij je vertrek. Ik ga je nu een cadeau aanbieden en een bos bloemen. Ik zal die bloemen niet aan Els geven maar aan je dochter Margo; ik denk dat dat een mooi evenwicht is. Ik zal eerst het eerste cadeau overhandigen.

(De heer Zoetemelk overhandigt het cadeau en de bloemen.)

De heer **Zoetemelk** (CDA): Eppe, ik heb ook nog een boek uit de Leidse historische reeks, De nieuwe trekweg langs de Vliet. De Vliet heeft een verbindende werking tussen Voorburg en Voorschoten. Als je straks een keer langs de Vliet loopt of er staat te kijken, is het misschien goed om nog even stroomopwaarts te kijken naar het mooie Voorschoten en het verleden hier. Dat is het laatste wat ik je vandaag zeg en aanbied. Bedankt voor je inzet. We zien je graag terug in Voorschoten, bij onze fractie en in ieder geval nog bij de CDA-Chinees. Dank je wel!

(Applaus; de heer Zoetemelk overhandigt het boek.)

De heer **Beimers**: Ik zie dat de teller nog niet tikt; ik heb dus even de tijd. Mevrouw de voorzitter, graag dank ik u en de heer Zoetemelk voor de vriendelijke woorden. Toen Herman Scholten van de CDA-fractie mij voor de raadsverkiezingen van 2014 vroeg of ik kandidaat wilde zijn voor het wethouderschap in Voorschoten, heb ik daar onmiddellijk positief op gereageerd. Deze uitnodiging werd na de verkiezingen herhaald door Esmée van Herk. Zo werd ik door de raad in mei 2014 benoemd tot wethouder.

Er wordt heel verschillend tegen het wethouderschap aangekeken. Onlangs vroeg een oudere heer mij of ik wethouder om den brode was of uit liefhebberij. Ik heb geantwoord dat ook in huize Beimers de kachel in de winter moet branden, maar dat ik het ambt ook met liefde vervul. Een vaker gestelde vraag is of het wethouderschap wel een fulltime functie is. Ook die vraag beantwoord ik bevestigend. Maar wat is het nog meer? Sommige wethouders zeggen dat het de fascinerendste hondenbaan is die zij hebben gehad. Anderen beweren dat het

mooiste van het wethouderschap is dat je kunt zeggen dat je wethouder bent geweest. U begrijpt dat ik een gelukkig man ben, want ik kan zeggen dat ik in drie gemeenten wethouder ben geweest, maar ik geef weleens als antwoord dat het wethouderschap een oefening is in bescheidenheid en geduld. Waarom dat zo is, kunt u zelf wel verder invullen.

Het wethouderschap is natuurlijk ook een ambt, een publiek ambt. Je dient de publieke zaak en niet het individuele belang. Je eerste taak is om het algemeen belang van Voorschoten te dienen. Dat vraagt om afwegingen. Daarbij gaat het algemeen belang ook voor het groepsbelang. Het wethouderschap zelf heeft ook iets ambachtelijks. Het aardige van het wethouderschap van buiten is dat het iets meer lijkt op een gewone baan, een mix van stevige betrokkenheid en van een wat meer comfortabele distantie.

Een wethouder alleen is niets, heb ik bij herhaling gezegd. Dat is ook zo. Hij heeft zijn collega nodig, het vertrouwen van zijn fractie en van de raad, maar ook de steun en toewijding van de medewerkers van de werkorganisatie. Graag dank ik u allen voor het in mij gestelde vertrouwen. De medewerkers dank ik zeer voor hun inzet en steun, die ik in ruime mate heb mogen ontvangen. De organisatie wordt door vele getalenteerde, loyale en toegewijde medewerkers gedragen. Ik ben hun daar dankbaar voor. Graag dank ik René Zoetemelk voor de soms intensieve maar altijd goede contacten en voor zijn adviezen, maar ook voor de ruimte die hij bood voor het vervullen van mijn functie. Ten slotte gaat mijn dank ook uit naar mijn vrouw Els, die mij altijd heeft gesteund in mijn werk. Tot slot wens ik mijn opvolger Daan Binnendijk graag heel erg veel succes in deze uitdagende functie en in deze uitdagende tijd. Ik spreek de wens uit dat het hem ook veel voldoening mag schenken. Ik dank u voor uw aandacht. Het gaat u allen goed.

(Applaus)

De **voorzitter**: Dank. Nu er een plekje vrij is gekomen, zowel aan deze tafel als aan de tafel achter mij, waar nu een vacature voor een wethouder is, heeft de voorzitter van de CDA-fractie de mogelijkheid om daar invulling aan te geven.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Het voorstel ligt voor om de heer Binnendijk namens het CDA te benoemen tot wethouder in het college. Wij doen dat voorstel vanuit de coalitie. Ik denk dat iedereen kennis heeft genomen van het cv van de heer Binnendijk. Wij bevelen hem van harte aan. Hij is een prima bestuurder met heel veel ervaring. Hij is ook inzetbaar voor grote projecten. Wij bevelen hem dus van harte aan bij de raad voor deze benoeming.

De **voorzitter**: Het voorstel ligt voor om de heer mr. D.C.W. Binnendijk, wonende te Rijnsburg, te benoemen tot wethouder van de gemeente Voorschoten. Ik verzoek de raadsleden om de stembriefjes in te vullen. Is er een stembureau of doet de griffie dat gewoon zelf? De griffie doet dat; ik houd van die praktische oplossingen.

(De stembriefjes worden uitgereikt en opgehaald.)

De **voorzitter**: Zestien raadsleden zijn aanwezig en er zijn zestien geldige stemmen uitgebracht. Vijftien stemmen zijn uitgebracht op de heer Binnendijk en er is één onthouding. De heer Binnendijk kan dus benoemd worden tot wethouder van de gemeente Voorschoten. Ik zal hem daartoe de eed afnemen. Ik verzoek de heer Binnendijk om voor mij te komen staan.

De heer Binnendijk legt de eed af.

De **voorzitter**: Ik feliciteer u met uw benoeming. Daar hoort een onderscheiding bij, de traditionele stropdas. U wordt geacht om die elke raadsvergadering te dragen. U kunt nu niet meer terug!

(Applaus)

De **voorzitter**: We zullen even schorsen, maar de raad moet nog een ander besluit nemen, namelijk om de heer Binnendijk ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap van de gemeente Voorschoten voor de duur van een jaar. Ik neem aan dat de raad daarmee kan instemmen. Ik constateer dat dat het geval is. Ik schors nu even voor de felicitaties.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

4. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 8 december 2016

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben de lijst van ingekomen stukken natuurlijk ook al behandeld in de commissievergaderingen, maar ik wil bij dezen graag aankondigen dat we naar aanleiding van de brieven 103411 en 103414, die allebei over de Dobbewijk gaan, en ook naar aanleiding van de recente informatiebrief van 29 november over het WOB-verzoek voornemens zijn om binnenkort schriftelijke vragen in te dienen.

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

5. Vragenuurtje

De **voorzitter**: Er zijn wel enkele vragen aangekondigd, maar omdat zij ook betrekking hebben op de nog te behandelen moties, heeft in elk geval de heer Maassen aangegeven zijn inbreng op dat moment te willen geven.

Mevrouw **Okma** (D66): Wij willen graag enkele vragen stellen, ook om de feiten te checken.

• *Welzijnsorganisatie Voor Elkaar*

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij vragen ons af of het klopt dat op één nieuwe medewerker na alle medewerkers niet meer in dienst zijn van Voor Elkaar. Zo ja, dan vragen we

ons af hoe Voor Elkaar haar werkzaamheden kan verrichten als er geen medewerkers meer zijn. Klopt het dat de huidige interim-directeur in vaste dienst is getreden van Voor Elkaar en dat zij eveneens een bestuurlijke functie heeft aanvaard? En klopt het dat in het recente verleden ook een bestuurder van Voor Elkaar in loondienst, dus als werknemer, van deze organisatie heeft gewerkt?

Wethouder Nieuwenhuizen: Voorzitter. We hebben in raadsvergaderingen al een aantal keren over Voor Elkaar gesproken. Ik heb de vorige keer verslag gedaan van het gesprek dat het college heeft gehad met het bestuur van Voor Elkaar. We hebben ook een aantal keren aangegeven dat wij niet willen treden in de relatie tussen werkgever en werknemer en dat we die respecteren zoals die daar is. We hebben ook een aantal keren aangegeven dat Voor Elkaar ons verzekert dat zij de werkzaamheden kan uitvoeren die de gemeente van haar verlangt. In het gesprek dat het college met Voor Elkaar heeft gehad, waarvan wij verslag hebben gedaan, is heel duidelijk gesteld dat Voor Elkaar in februari in de commissie hier verslag zal doen van de in 2016 verrichte werkzaamheden en geleverde prestaties. We hebben de raad ook meegedeeld dat Voor Elkaar heel hard werkt aan een raad van toezicht. Ik denk dat dit voor dit moment voldoende is. Ik ben mij ervan bewust dat het college niet alle vragen beantwoordt, maar gelet op de relaties en op het feit dat wij zijn uitgegaan van de relatie tussen werkgever en werknemer, doen wij op dit punt geen enkele uitspraak.

Mevrouw Okma (D66): Maar als er niemand meer bij de organisatie werkt, wordt de continuïteit van de zorg dan nog gewaarborgd? En is er wel een verslag van dat gesprek, dat wij zouden kunnen inzien?

Wethouder Nieuwenhuizen: Zoals ik eerder heb aangegeven, heeft Voor Elkaar ons steeds verzekerd dat de werkzaamheden die wij van haar vragen, gewoon verricht worden. Kennelijk zijn er dus mensen aan het werk om dit werk te doen.

Mevrouw Okma (D66): Wij krijgen signalen dat mensen helemaal geen maaltijden kunnen bestellen. Ik vraag mij af hoe die mensen de kerst in moeten als er geen maaltijdservice is.

Wethouder Nieuwenhuizen: Dit specifieke punt zouden we na kunnen vragen.

De heer In 't Veen (VVD): Voorzitter. Het is kennelijk de tactiek van D66 om bij elk punt waarbij onduidelijk is of zaken goed lopen, te roepen: wij hebben vernomen dat bepaalde zaken niet goed lopen. Ik zou graag van D66 een onderbouwing krijgen: waaruit zou blijken dat de gevraagde voorzieningen niet verstrekt kunnen worden? Ook over de huishoudelijke hulp werd gesteld dat niet alle huizen worden schoon gemaakt. Het is allemaal zo vaag. Er wordt altijd alleen maar gesteld, maar wie stelt, moet bewijzen. Ik zie graag bewijzen.

Mevrouw Okma (D66): Oké. Ons burgerraadslid Kiek Alkemade werkt in de zorg en krijgt geen antwoord op de vraag of de maaltijden bezorgd kunnen worden. Zij krijgt al sinds no-

vember geen enkele vrijwilliger meer, terwijl zij herhaaldelijk een vrijwilliger nodig heeft voor dementerende ouderen. Dat lijkt mij even genoeg bewijs.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Nu het door de VVD gevraagde bewijs geleverd is, neem ik aan dat ook de VVD de ernst van de situatie inziet.

De heer **In 't Veen** (VVD): Volgens mij werkt mevrouw Alkemade bij de Stichting Florence. Daar is een afdeling met dementerende mensen. Volgens mij is daar adequate verpleegkundige hulp en is het niet de bedoeling dat daar met vrijwilligers wordt gewerkt. Het lijkt mij dus dat deze opmerking van de kant van de SP kant noch wal raakt.

De **voorzitter**: Leden van de raad, voordat we nu verzanden in een interpellatiedebat over wie er gelijk heeft: de wethouder heeft de raad in een vorige vergadering meegedeeld en toegezegd dat er in februari in de commissievergadering vanuit het bestuur volledig verslag zal worden gedaan van wat zich op dit moment afspeelt bij Voor Elkaar en inzage zal worden gegeven in het proces tot nu toe. Met betrekking tot de vragen van mevrouw Okma over daadwerkelijke knelpunten en de ernst van de situatie, waarop zij graag antwoord wil krijgen, denk ik dat het terecht is dat daar vanuit deze organisatie zal worden geprobeerd om daar antwoord op te geven. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat er op basis van geluiden zorgen zouden moeten bestaan over het al dan niet aanwezig zijn en het ronddelen van maaltijden, maar ik zou wel willen vragen om de discussie met elkaar op het juiste moment te voeren, dus tijdens de commissievergadering, zodat de discussie dan onderbouwd en met verdere documenten die de raad dan krijgt, gevoerd kan worden. Vervolgens zal dat mogelijk leiden tot een andere discussie in de raad, maar laten we dat dan op dat moment doen en laten we vanavond de door mij voorgestelde richting ingaan door de dringende vragen, waarvan D66 er een aantal heeft gesteld, schriftelijk af te doen.

De heer **Maassen** (SP): Hoor ik u nu het voorstel doen om de over dit onderwerp ingediende moties niet te behandelen? Of heb ik dat verkeerd begrepen?

De **voorzitter**: Dat hebt u verkeerd begrepen.

De heer **Maassen** (SP): Gelukkig.

• *Extra inzet Wassenaar voor het klimaatbeleid*

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Aanstaaende dinsdag is er weer een vergadering van het Algemeen Bestuur van de Werkorganisatie. Agendapunt 5 betreft een begrotingswijziging extra taken klimaat Wassenaar. Er wordt extra inzet gepleegd op die taak en de begroting wordt daarmee in overeenstemming gebracht. We zijn blij met de extra inzet voor het klimaatbeleid. We hebben hier twee vragen over. Voorschoten zou op klimaatgebied de synergie met Wassenaar zo veel mogelijk benutten. Wat doet het college hieraan? Zijn er ook gevolgen voor Voorschoten van deze formatie voor de Wassenaarse klimaattaken? Dus: in

hoeverre surft Voorschoten mee? Zo ja, welke gevolgen zijn dat en, zo niet, wordt daar dan wel aan gewerkt?

Wethouder **Binnendijk**: Voorzitter. Voorschoten en Wassenaar zijn natuurlijk op zoek naar zo veel mogelijk synergie. Er is op dit punt echter wel een verschil tussen Wassenaar en Voorschoten. Wassenaar heeft in haar coalitieprogramma nadrukkelijk een taak opgenomen met betrekking tot het klimaat en heeft daar ook 7,5 ton voor beschikbaar gesteld. Voorschoten heeft dat niet gedaan. Het betreft dus een extra inspanning die Wassenaar doet en ook heeft afgesproken. Wij liften – of surfen, zoals mevrouw Lamers het noemde – beperkt mee. Het enige voordeel dat wij hiervan zouden kunnen hebben, is dat er in de organisatie extra kennis komt met betrekking tot klimaat en verduurzaming. Als wij echt volwaardig mee willen liften met Wassenaar, moeten we hier ook 7,5 ton in stoppen en daar vol voor gaan. De wethouder Financiën raadt dat af. We moeten het dus even doen met het beperkte voordeel dat er extra kennis in de Werkorganisatie komt met betrekking tot klimaat en verduurzaming.

De heer **Van der Meij** (D66): Ter aanvulling: wij hebben op dit moment al een budget voor duurzaamheid. Misschien kunt u bekijken welk gedeelte daarvan aangewend kan worden.

Wethouder **Binnendijk**: Ik heb begrepen dat er in deze gemeenteraad de nodige discussies zijn geweest over de besteding daarvan, maar ik ben mij er inderdaad van bewust dat wij hier ook een budget hebben met betrekking tot duurzaamheid. Op zich neem ik uw suggestie mee om daarover na te denken, maar het antwoord op de specifieke vraag is dus dat we dat niet gaan doen.

De **voorzitter**: Het is wel meteen streng dit. Mooier kan ik het niet maken.

Wethouder **Binnendijk**: Ik heb een paar weken bijles gehad van mijn voorganger.

6. HAMERSTUKKEN

6.1. "Gezond Geregeld", het eindrapport Agenda 2020 RDOG HM (registratienummer Z/16/003177/6953)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.2. Belastingverordeningen 2017 (registratienummer Z/16/002407/006282)

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissievergadering hebben wij gevraagd om een stemverklaring af te mogen leggen. Wij zijn niet voor zwalkend beleid. Wij zijn het niet eens met wat er is gebeurd met het plafond op de reserve sociaal domein: in juli werd dat plafond er niet op gelegd, maar in november wel. Op zich willen wij in deze gemeente een consistent beleid, net zoals de andere fracties dat willen. We willen aangeven dat we grote moeite hebben met dit besluit over de belastingverordeningen, omdat het niet uitvoer-

ren van het woonlastenbeginsel, zoals dat was voorgesteld door het college, aan de basis ligt van deze verordeningen. We zijn het absoluut niet eens geweest met het beleid. Dat willen we nog een keer heel duidelijk maken. We vinden het niet sociaal om ten koste van kwetsbare groepen de ozb pertinent laag te willen houden, maar zoals ik al zei, zijn wij niet voor zwalkend beleid. We zullen dus niet tegen dit voorstel stemmen, maar we doen dat wel onder protest.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zou die woorden willen onderschrijven.

De **voorzitter**: Ik vat dit op als een stemverklaring van de SP.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

6.3. Beleidskader maatschappelijke zorg (registratienummer Z/16/003176)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.4. Normenkader 2016 (registratienummer 5678)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.5. Septembercirculaire (registratienummer Z/16/002732/007726)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.6. Statutenwijziging VOS (registratienummer Z-26959/RV 5555)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Omdat de heer Middelburg er nog niet is, stel ik voor om het agendapunt over het bestuurskrachtonderzoek nu even over te slaan.

8. Evaluatie Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief 2015–2018 (registratienummer Z-23595/5560)

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. GroenLinks ziet geen één-op-éénverband tussen het arbeidsmarktoffensief en het behaalde resultaat van versnelde uitstroom. De economie trekt immers ook weer aan. We worden hierin bevestigd door de mening van de cliëntenraad, die ons vanmiddag is toegestuurd. Er is inderdaad een grote besparing van meer dan € 1 miljoen gerealiseerd, maar het is de vraag of dat niet ook was gebeurd met ons voorstel om te investeren in banen in de energiebesparing. Dan hadden we bovendien twee vliegen in één klap geslagen. We hebben getwijfeld, maar het opzetten van een nieuw systeem is waar-

schijnlijk ook niet zo efficiënt. Daarom stemmen we in met voortzetting van dit plan van aanpak, maar met de kanttekeningen die ik zojuist heb genoemd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Op verzoek van mijn fractie is vanmiddag inderdaad de reactie van de cliëntenraad opgestuurd. Die ontbrak nog, terwijl het overleg al op 30 november plaatsvond. Het is een heel miniem verslag, maar één opmerking, die mevrouw Lamers al noemde, valt inderdaad op. Is het eigenlijk wel aan het beleid van de gemeente Voorschoten te danken dat de werkloosheid is afgenomen en dat de uitstroom uit de WW is toegenomen? Eigenlijk staat het antwoord op die vraag al in de informatiebrief die ook op de agenda is gezet. Daarin is immers een mooi grafiekje opgenomen uit waarstaatjegemeente.nl. Daarin is de werkloosheid in Voorschoten afgezet tegenover de landelijke werkloosheid. Je ziet dat beide grafieken van 2014 naar 2015 hetzelfde knikje maken. Als er al verschil is, neemt de werkloosheid landelijk nog meer af dan in Voorschoten. Daarmee lijkt het antwoord te zijn gegeven op de vraag of er een verband is tussen het gevoerde beleid en de afname van de werkloosheid: dat verband lijkt er gewoon niet te zijn.

Mijn fractie heeft ook een andere vraag. Het is heel goed dat mensen aan een baan zijn geholpen, maar met betrekking tot de aanpak van de arbeidsmarkt heeft mijn fractie verschillende malen een discussie met wethouder Nieuwenhuizen gevoerd over de vraag of het instromen in banen echt het absolute hoofddoel is. Is dat wat mensen uit armoede haalt? Dat stond oorspronkelijk in het beleidsplan. Naar aanleiding van interrupties van mij is dat aangepast. Ik zeg dit niet omdat een baan niet helpt, maar omdat dat tegenwoordig niet meer genoeg is. Er zijn wel mensen aan een baan geholpen, maar wat voor een baan is dat? Een vaste baan of een flexbaan, een voltijdbaan of een nulurencontract? Die vragen zijn heel relevant om te bekijken of die baan inderdaad helpt om mensen uit armoede te krijgen. Daarover zouden we graag meer informatie willen hebben, want dit is nu niet terug te vinden.

De heer **In 't Veen** (VVD): Het verbaast mij dat hier nu weer uitgebreid op in wordt gegaan, omdat er in de commissievergadering gelegenheid is geweest om dit stuk uitgebreid te bespreken. Ik vind dat de SP bijzonder negatief oordeelt over het arbeidsmarktoffensief. Dan komt het verhaal: wat zijn dit voor banen? In de commissievergadering is aangegeven dat het niet altijd gaat om structurele banen maar ook om tijdelijke banen en om werkervaringsplekken. Vaak leiden die werkervaringsplekken wel degelijk tot structurele banen. In de commissievergadering is duidelijk naar voren gekomen dat juist dankzij dit arbeidsmarktoffensief mensen aan het werk zijn gekomen die anders waarschijnlijk geen baan zouden hebben gekregen. Dit staat helemaal los van de huidige economische ontwikkelingen. In de commissievergadering is ook aangegeven dat die ontwikkelingen uiteraard een positief effect hebben gehad, maar los daarvan zijn heel veel mensen juist dankzij de intensieve begeleiding via het arbeidsmarktoffensief, de inzet van de ambtenaren en de inzet van de financiën aan het werk gekomen. Dit heeft geleid tot een aanmerkelijke besparing van € 635.000. Het is dus niet waar dat deze resultaten toch wel zouden zijn behaald. Dat kan ook niet worden onderbouwd door de SP. Juist dankzij de inzet van het arbeidsmarktoffensief zijn een heleboel mensen aan het werk gekomen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Natuurlijk zien wij ook de inzet die er is gepleegd en natuurlijk zien wij dat mensen bij de gemeente hier heel hard aan hebben gewerkt. Daar gaat het niet om. Het gaat om de vraag of dit de juiste manier is om dit te doen en of de resultaten zijn toe te schrijven aan deze manier van werken. Dat is het punt. Daarin geef ik de heer Maassen helemaal gelijk.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil de heer In 't Veen bedanken voor zijn korte, puntige en vragen-de interruptie. Voor de VVD is dit misschien geen belangrijk onderwerp, maar voor de SP wel. Daarom gaan wij hier in deze vergadering uitgebreid op in. Daar is de raadsvergadering voor en daarvoor staat dit op de agenda. Daar maken wij dus gebruik van. Dan stellen wij daar vragen over, die soms inderdaad wel een beetje kritisch zijn. Ik dank de heer In 't Veen voor het feit dat hij heeft aangegeven dat het hier dus niet om volwaardige banen gaat. Dat wil niet zeggen dat het niet nuttig is, maar het wil wel zeggen dat het misschien iets minder zwart-wit 56 volledige en vaste voltijdbanen zijn. Dat is dus kennelijk niet het geval. Dat doet niets af aan het resultaat, maar het staat er niet bij. We hadden graag wat meer duidelijkheid gehad over hoe dit precies in elkaar zit.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. D66 is het met de SP eens dat banen moeten lonen. We vinden alleen wel dat er een mooi resultaat is bereikt in Voorschoten. We hebben een betere situatie dan andere gemeenten, terwijl er ook veel statushouders op zoek zijn naar een baan. Dat vinden wij dus heel knap. We hopen wel dat er een duidelijker verband komt tussen de resultaten en de inspanningen vanuit de gemeente.

Er is ook iets wat ik graag onder de aandacht wil brengen: doe alstublieft iets aan de jongeren zonder startkwalificatie. Dat vinden wij echt een probleem.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. In de commissievergadering is al ruimhartig over dit onderwerp gesproken. Volgens mij heeft de wethouder daarbij uitdrukkelijk aangegeven dat heel veel factoren van toepassing zijn op dit verhaal en dat het ontzettend lastig is om één-op-één verbanden te leggen tussen wat je investeert in de arbeidsmarkt – in dit geval 9 ton – en de effecten. Dat is lastig en dat zal in dit domein altijd lastig blijven. De wethouder heeft dan ook gezegd dat dit lastig aantoonbaar is. We hebben wel degelijk gezien dat 56 mensen zijn uitgestroomd. Zij gaan nu naar werk, terwijl zij dat voorheen niet hadden. Daar zijn wij heel blij mee. De effecten van de statushouders zijn nog niet meegenomen. Daar komen volgend jaar grote effecten van. We hebben ook afgesproken dat er volgend jaar gewoon netjes een evaluatie komt. Dan gaan we weer verder bekijken hoe succesvol het beleid volgend jaar zal zijn. Dat wachten wij af.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. In de commissievergadering hebben we inderdaad uitgebreid hierover gesproken. Ik heb daar expliciet gevraagd of dit vaste banen, parttimebanen of wat dan ook zijn. De wethouder heeft ons daar uitgebreid op geantwoord. Ik vind het dus jammer dat dit nu opnieuw aan de orde komt.

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

7. Bestuurskrachtonderzoek Voorschoten – Leren en ontwikkelen, BMC Advies (registratienummer Z-25897-VS/5601)

De **voorzitter**: De heer Middelburg is net op tijd binnen voor de behandeling van dit agenda-punt. Er kan een eerste reactie worden gegeven op het advies en de raad wordt gevraagd om in te stemmen met datgene wat verder door het college is aangevoerd. Mevrouw Lamers, wilt u namens de begeleidingscommissie nog iets zeggen ter introductie of vindt u dat geen goed plan? Omdat de begeleiding hier intensief bij betrokken geweest, dacht ik dat u hier wel het woord over zou willen voeren.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ja, voorzitter. In het voorjaar hebben wij in deze gemeenteraad gesproken over het bestuurskrachtonderzoek dat zou gaan plaatsvinden. Er is toen onder andere besloten om een begeleidingscommissie aan te stellen, met daarin leden van de gemeenteraad, leden van het college, de griffie en de gemeentesecretaris. Die commissie heeft een aantal keren vergaderd, onder andere voor het zoeken van het onderzoeksbureau dat de voorkeur zou krijgen. Wij hebben unaniem besloten om voor dit bureau te kiezen, evenals de gemeenteraad van Wassenaar. Bij tijd en wijle is er ook overleg geweest tussen de voorzitters van de begeleidingscommissies van beide gemeenten; we delen immers de ambtenarenorganisatie. We hebben met het bureau gesproken over het onderzoek en over wat wij daarin belangrijk vinden. Zo is er tot een goed plan gekomen. In de commissie Burger en Bestuur hebben we hier in juni ook nog over gesproken met de gehele commissie, dus met alle fractievoorzitters. Daar zijn nog enkele opmerkingen gemaakt en die zijn verwerkt in het plan. Daarna hebben wij ons, zoals het hoort en ook conform de afspraak, teruggetrokken en hebben we het bureau het werk laten doen. Het concept is recent, volgens mij twee weken geleden – ik heb nu niet alle data precies op een rij – naar ons toe gekomen. Zoals wij hadden afgesproken, hebben wij alle fractievoorzitters de mogelijkheid geboden om daarover te praten met het onderzoeksbureau. Daaruit is weer een definitieve reactie gekomen. We bespreken hier nu hoe wij verder gaan met deze definitieve versie.

Ik wil de heer Marcel Cramwinckel overigens bedanken voor zijn inzet. Hij kan er door ziekte niet meer bij zijn. Hij is gelukkig wel herstellende. Hij heeft ook zijn bijdrage geleverd.

De heer **Smit** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Voordat ik de verdere inhoudelijke behandeling overlaat aan mijn fractievoorzitter, wil ik graag mijn excuses aanbieden voor de late indiening van mijn vragen. Het was absoluut niet de bedoeling dat ik daar vanavond nog een ant-

woord op zou krijgen. Dat mag van mij ook volgende week, maar het zou fijn zijn als het college de vragen toch vanavond kan beantwoorden.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. D66 wil natuurlijk graag iets inhoudelijks zeggen over het onderzoek naar de bestuurskracht. Er komen drie punten naar voren en het is goed om die nog eens met elkaar te bespreken. Het eerste punt is de Werkorganisatie. Ik begin met een compliment voor de Werkorganisatie, omdat wij als fractie steeds merken dat vragen in een uitermate hoog tempo worden beantwoord; misschien worden vanavond zelfs de vragen van de heer Smit beantwoord. Wij krijgen ook altijd een heel deskundig advies, als wij daarom vragen. Wij geven de Werkorganisatie dus complimenten. Het tweede aandachtspunt is de financiële situatie van de gemeente Voorschoten en het derde punt is de efficiency in regionale samenwerkingsverbanden.

Bij die aandachtspunten gaat het naast een analyse ook om de oplossingsrichtingen. Alleen een analyse bespreken zonder een oplossingsrichting lijkt ons in dit stadium te vroeg. Daarom steunen wij het voorstel om eerst die oplossingsrichtingen met elkaar te bespreken. Die oplossingsrichtingen moeten dan komen uit een onderzoek naar de aansturing van de Werkorganisatie. Als we die oplossingsrichtingen in beeld hebben, laten we dan met elkaar bespreken wat die oplossingsrichtingen zijn en hoe we daar de beste keuze uit kunnen maken.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. We beslissen vanavond inderdaad alleen over het proces. Ik heb dus slechts twee korte opmerkingen. Net als D66 kan de PvdA zich goed vinden in het voorstel om oplossingsrichtingen te bekijken en gelijk in één discussie mee te nemen. Ik hecht er wel aan om daarbij een opmerking te maken. In het raadsvoorstel staat dat we het rapport voor kennisgeving aannemen. Dat doen we inderdaad, maar ik hoop dat het evident is dat we bij het bespreken van die oplossingsrichtingen ook dieper ingaan op de inhoud van het rapport zelf. Dat is in elk geval de volledige intentie van mijn fractie. Ik heb dat liever expliciet gezegd dan dat we in januari iedereen ineens onaangenaam verrassen.

Het tweede punt is eigenlijk een vraag aan de raad. Toen wij erover nadachten, vonden wij dat wij in het vervolgonderzoek ook graag een preadvies zouden krijgen over hoe wij onze inwoners betrekken bij de vervolgstappen die we eventueel gaan nemen. Dit is immers bij uitstek een dossier dat hen direct raakt. Daarmee bedoel ik niet dat alles via een Poolse landdag moet, maar wij willen hierover wel graag een preadvies: wat is een logische manier om dit met de inwoners aan te pakken? Er zullen vast vragen leven en misschien hebben mensen ook meningen. Hoe kunnen we dat proces structureren als wij als raad naar oplossingen gaan kijken, zodat we dat niet alleen hoeven te doen maar ook gebruik kunnen maken van de kennis en kunde in onze samenleving? Dat zouden wij een heel goede verrijking vinden, als dat nog mogelijk zou zijn. De vraag aan de raad is dus eigenlijk of dit ondersteund kan worden en of ook de raad dit wenselijk vindt.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Natuurlijk heeft ONS Voorschoten kennisgenomen van dit rapport. Er staan aanbevelingen in waarmee wij binnenkort gewoon iets

moeten. Dat gaan we ook zeker doen, zo snel mogelijk. Wij hebben daar wel enkele opmerkingen over. Die opmerkingen zijn niet inhoudelijk, want die komen in een later stadium. Kunnen we de begeleidingscommissie versterken, zodat we met meer mankracht een andere invloed kunnen hebben in de begeleidingscommissie? In mijn fractie is daarover gesproken. Een van onze fractieleden wil daar heel graag aan deelnemen. Als de begeleidingscommissie niet sterk genoeg is of als we met elkaar meer moeten – want het rapport ligt natuurlijk niet – kunnen we daar ruimte voor zoeken.

Als er opnieuw een aanvullend betoog moet komen, is ONS Voorschoten ervoor om extra zorgvuldigheid te betrachten bij het uitbrengen van een second opinion. Daarmee bedoel ik: als je van een arts een slechtnieuwsgesprek krijgt, kan het heel handig zijn om ook bij een andere arts te gaan kijken. Dat was de strekking van de gedachte naar aanleiding van de rapportage. Die rapportage is spic en span, maar daar willen wij nog opnieuw naar kijken.

De **voorzitter**: Hoor ik u nu zeggen dat u het bestuurskrachtonderzoek eigenlijk over wilt laten doen?

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Nee, dat hoort u mij niet zeggen. Als er een aanvullend onderzoek moet komen, moeten we het er met elkaar over eens zijn wie dat gaat doen en op welke manier dat gedaan gaat worden.

De **voorzitter**: Dat wordt bij beslispunt 2 aangegeven. Dat gaat over het vervolgonderzoek. Maar goed, we komen hierop terug.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Bij een eerder agendapunt van vanavond werd gesproken over de klimaatmaatregelen in Voorschoten en omliggende gemeenten. Wat je ook vindt van de kwaliteit van onze klimaatmaatregelen, de VVD-fractie concludeert andermaal dat de temperatuur in Voorschoten gelukkig altijd wat lager ligt dan in de nabije gemeenten. Dit voorstel past heel goed bij de Voorschotense cultuur: we nemen dit rustig tot ons; we huilen niet mee met de wolven in het bos en we rennen niet achter dingen aan, maar we nemen hier rustig kennis van en we bedenken met elkaar hoe we dit gaan omzetten in acties, waarbij we ook oog houden voor alle mogelijke vervolgacties. Ik denk dus dat dit een buitengewoon verstandig voorstel van het college is, dat alle steun verdient. Volgens mij heeft nog niemand zich daartegen uitgesproken, maar we hebben wel twee extra vragen ter verduidelijking. Op welke wijze gaat het college invulling geven aan het beslispunt over het instellen van een vervolgonderzoek? Misschien kan hier ook worden bevestigd dat we, als we een stuk voor kennisgeving aannemen, niet automatisch de conclusies daarvan onderschrijven. Ik denk dat de heer Eversteijn erop doelde dat de stapeling van alle feiten die door het onderzoeksbureau zijn onderzocht en die leiden tot bepaalde conclusies, misschien niet bij alle fracties tot dezelfde conclusies leidt, ook al staan daar zeer verstandige en buitengewoon serieuze zaken in.

Los van de oplossingsrichting die we uiteindelijk met elkaar gaan kiezen, zijn er een paar quick wins die we allemaal kunnen onderschrijven en waarbij we allemaal de hand in eigen boezem moeten steken, bijvoorbeeld omdat we met Wassenaar onvoldoende hebben gekeken naar het behalen van synergievoordelen. Dat leidt ons tot de vraag aan het college of het bereid is om nu al zo snel mogelijk quick wins te realiseren waar niemand tegen kan zijn, bijvoorbeeld door met het college van Wassenaar te bespreken hoe we komend jaar al met dat soort dingen aan de slag kunnen gaan met elkaar, zodat we zo veel mogelijk dingen gelijkwaardig oppakken. Ik denk dat de voorzitter van deze raad al voldoende heeft gezien dat het ontzettend belangrijk is dat we dat verder oppakken.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Als in het raadsbesluit staat dat het rapport voor kennisgeving wordt aangenomen, wil ik daar toch zeker een paar inhoudelijke opmerkingen over maken. Ik begrijp dat in mijn afwezigheid in het Presidium is besloten om dit nu nog niet inhoudelijk te bespreken, maar ik wil hier toch een paar opmerkingen over maken. Ik ga er niet heel diep op in, maar op drie van de vier onderzochte zaken scoort Voorschoten onvoldoende. Daar ben ik heel erg van geschrokken. De vraag is waaraan dat ligt. Er is een voorstel om daar dieper onderzoek naar te doen. Dat lijkt mij zeer verstandig, maar ik kan het niet nalaten om dit te vergelijken met het bestuurskrachtonderzoek dat tien jaar geleden is gehouden, in 2006, toen Voorschoten nog geen gemeenschappelijke ambtelijke organisatie met Wassenaar had. Toen scoorde Voorschoten een voldoende. Het is te vroeg om daar conclusies aan te verbinden, maar het is wel opvallend. Toen in 2012 een ambtelijke fusie werd voorgesteld, voerde de SP actie. Onder de noemer VVV, Verloren Voorzieningen Voorschoten, plaatsten wij op verschillende plekken in het dorp bordjes, waarop wij aangaven welke voorzieningen zouden verdwijnen.

De heer **Mol** (VVD): Wat de heer Maassen nu doet, is buitengewoon interessant, want in het rapport staat ook dat de ambtelijke fusie destijds objectief gezien een goede en noodzakelijke stap was en dat nu blijkt dat zij niet genoeg was en is om de bestuurskracht op het juiste niveau te brengen, maar dat het realistisch is om te veronderstellen dat de bestuurskracht nog meer onder druk was komen te staan als er geen fusie was geweest. Als we nu met elkaar ingaan op al deze twistpunten uit het rapport – volgens mij geeft het rapport immers aanleiding om met elkaar bepaalde zaken te wegen – gaan wij hier alsnog een inhoudelijke discussie met elkaar voeren. Ik heb dus een punt van orde, voorzitter: wat gaan wij hier nu eigenlijk met elkaar bespreken?

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Mol. Wij hebben in het Presidium afgesproken dat we niet inhoudelijk zouden ingaan op deze stukken en dat we die ter kennisgeving zouden aannemen. Daar wil ik het graag bij laten.

De heer **Maassen** (SP): Als dit stuk op de agenda staat zonder dat daarbij wordt aangegeven dat er alleen procedureel besloten gaat worden, ga ik daar inhoudelijk op in.

De **voorzitter**: U mag een betoog houden waarin u inhoudelijk ingaat op datgene wat er gesteld wordt, maar in het Presidium is ook aangegeven dat de leden van het Presidium op basis van wat er nu ligt, de inhoudelijke discussie op dit moment niet willen voeren. Daarmee wordt bedoeld dat het stuk voor kennisgeving wordt aangenomen, opdat de inhoudelijke discussie op een later moment gevoerd kan worden, nadat op basis van beslispunt 2 ook verdere uitkomsten van een vervolgonderzoek betrokken kunnen worden bij de verdere inhoudelijke discussie. Wat u betoogt, mag u natuurlijk betogen, maar daar kan op dit moment geen antwoord op worden gegeven, omdat dat in het vervolgonderzoek meegenomen kan gaan worden. Het is alleszins uw recht om hierover een politiek statement af te geven, maar er is met elkaar afgesproken om op dit moment nog niet dieper op die inhoud in te gaan. Dat is in het proces eigenlijk de afspraak geweest.

De heer **Maassen** (SP): Dat is prima, voorzitter, maar in deze tijd van griep epidemieën was het handig geweest als de fracties die niet aanwezig waren bij het maken van die afspraak, daarvan op de hoogte waren gesteld.

De heer **Mol** (VVD): De heer Maassen heeft de beschikking over een besluitenlijst. Hij kan gewoon kennisnemen van wat er in zijn mail staat.

De **voorzitter**: Dat vind ik een beetje het afvangen van vliegen. Ik vind dit een verstandige oproep van de heer Maassen: als iemand niet aanwezig is geweest bij een vergadering van het Presidium waarin procesafspraken zijn gemaakt, zorg er dan voor dat iedereen op dezelfde vlieghoogte zit. Van dat punt neem ik goede notie. Mijnheer Maassen, wilt u uw betoog vervolgen?

De heer **Maassen** (SP): Ik zou nog één piketpaaltje willen slaan; laten we het dan maar zo noemen. We zijn tot nu toe, ook in de eerdere besprekingen met BMC, niet heel erg ingegaan op de opmerking van BMC over het betrekken van de inwoners en maatschappelijke partners. Daarbij is volgens BMC sprake van "een forse tekortkoming". Enerzijds ben ik daar erg van geschrokken, maar anderzijds vind ik die opmerking heel herkenbaar. Deze opmerking van mij zal niemand verbazen, want hierover maak ik deze opmerking altijd. Ook nu maak ik die opmerking dus weer. Ook bij de verdere inhoudelijke bespreking zal ik deze opmerking zeker maken.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Het voorstel van het college staat mij zeer aan. De belangrijkste vraag is niet wat er fout gaat, maar of verbetering mogelijk is. Ik denk dat dit stuk er aanleiding toe geeft om dat te gaan bekijken en om in de toekomst een vorm te vinden om daarin stappen te maken. We leven in een participatie-, netwerk- en informatiesamenleving. Dat vraagt nadrukkelijk om stevige doorontwikkelingen. Ik denk dat het probleem daar zit: de organisatie heeft zich niet doorontwikkeld. Als we ons daarop richten en ons niet blindstaren op alleen de kritiek door daar krampachtig over te gaan doen, denk ik dat we een hele stap vooruitzetten met het voorliggende voorstel. De huidige situatie vraagt om een continue doorontwikkeling van de ambtelijke fusie. Er is in Nederland een speciaal kennis-

platform over ambtelijke fusie, dat een kapstok heeft ontwikkeld van voorwaarden waaraan een succesvolle ambtelijke fusie moet voldoen. Het platform heeft daar een term van vijf letters voor ontwikkeld, namelijk "GROEI": gemeenschappelijke ambitie, relatie, organisatie, eigenaarschap en inrichting. Dat zijn precies de kritiekpunten in het voorliggende rapport. Ik denk dat wij ons vooral moeten richten op de vraag of verbetering mogelijk is, of we met elkaar de goede kant op kunnen, of de gemeenschappelijke ambitie duidelijk is, of er een goede relatie is met Wassenaar, of er een organisatie is die de twee gemeenten kan bedienen, wie eigenaar is van die organisatie en hoe we die organisatie inrichten. Als we die situatie flexibeler maken, kunnen we met het voorliggende voorstel in ieder geval vooruit.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb een probleem met een opmerking die de heer Zoetemelk maakte en die de heer Mol zojuist ook al maakte, namelijk dat er nu al wordt gevraagd om in een bepaalde richting te antwoorden. Volgens mij wordt een onderzoek voorgesteld waarin één heel duidelijke vraag vooropstaat, namelijk; hoe gaan we verder? Er worden in die vervolgstappen drie richtingen voorgesteld: doorgaan met een ambtelijke fusie, een gemeentelijke herindeling of ontvlechting en verzelfstandiging. Die vraag moet je eerst beantwoorden voordat je al die vragen kunt beantwoorden die de heer Zoetemelk en de heer Mol hier hebben genoemd.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik ben het eens met de heer Maassen, maar in aansluiting daarop spreek ik mijn verbazing uit over het feit dat de heer Maassen zojuist erop werd aangesproken dat hij inhoudelijk op het rapport zou ingaan. Ik stel namelijk vast dat een aantal andere fracties dat niet zo expliciet doen, maar dat zij wel bepaalde beweringen doen over wat er wel of niet in staat. Ik heb mij netjes aan de afspraak gehouden om alleen het proces te bespreken. Als andere fracties het nu gaan inkleuren en een bepaalde richting ingaan, doe ik dat ook gelijk. Laat ik dat dan zo zeggen: dit bestuurskrachtrapport is rampzalig. Er wordt een keihard oordeel geveld en er is heel veel mis. Daar is vervolgonderzoek voor nodig, en niet om een aantal zaken een klein beetje bij te schaven. Als we toch inderdaad kleur gaan geven, geef ik die kleur mee. Volgens mij zal iedereen die het rapport leest, die kleur met mij delen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Volgens mij ben ik heel helder geweest: het rapport is rampzalig. De grote vraag is echter of de situatie te verbeteren is of niet. Dat is de vraag die nu voorligt voor de toekomst, want dan kom ik automatisch bij die drie vragen terecht. Mijn vraag is dus helemaal niet zo bijzonder ten opzichte van die drie punten. De vraag is: is het te verbeteren of moeten we een andere kant op? Die vraag is heel belangrijk.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De discussie wordt nu heel interessant. Ik vind dat we allemaal de vrijheid moeten hebben om over het rapport te zeggen wat we daarover willen zeggen. Het zou goed zijn als we daar met respect naar luisteren en het niet meteen proberen af te kappen. Het onderzoeksrapport stemt ons inderdaad zeer tot nadenken. Ook GroenLinks is ervan geschrokken. Natuurlijk moeten wij hierop doorgaan. Wij steunen dus de voorstellen en ook, zoals we al eerder hebben aangegeven, de opmerking van de heer Zoe-

temelk: het gaat niet alleen om de vraag hoe we het gaan verbeteren, maar ook om de vraag of het nog te verbeteren valt. Dat is een heel belangrijke vraag. We moeten zo open mogelijk zijn ten opzichte van alle toekomstige opties en we moeten breed kijken. Het vervolgonderzoek zal dus heel zorgvuldig moeten gebeuren, want dit is heel belangrijk voor de burgers van Voorschoten, de organisatie en ons als gemeentebestuur.

De heer Mol maakte een opmerking over de ambtelijke fusie. Daar wil ik nog even op ingaan, want dat punt komt steeds terug. We weten allemaal heel goed op basis waarvan de ambtelijke fusie heeft plaatsgevonden. Misschien zouden we ook dat kunnen meenemen in de besprekingen: een aantal zaken zijn nog niet goed onderzocht. Dat is de kanttekening die ik daarbij wil maken. De rest komt wel bij het onderzoek.

De heer **Mol** (VVD): Ik heb slechts een passage uit het rapport geciteerd om te illustreren dat er nog zaken zijn die nader onderzoek door deze raad en duiding behoeven voordat we een oordeel over het rapport kunnen vellen. Ik heb nog geen mening uitgesproken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat komen we dan nog tegen in de verdere discussies.

Er is een compliment gegeven aan de Werkorganisatie. Op basis van dit rapport kunnen wij ons daar zeker bij aansluiten: er wordt heel hard gewerkt. Het gaat alleen om de structuur en de vraag of we vinden dat die werkt.

Voor het vervolgonderzoek wordt voorgesteld om de begeleidingscommissie door te laten gaan. Ik hoorde dat de fractie van ONS Voorschoten behoefte heeft aan uitbreiding. Dat punt zouden wij ook zelf ter sprake willen brengen: zou het niet goed zijn als alle fracties vertegenwoordigd zijn? Dat heb ik zojuist al aangegeven.

De PvdA bracht het punt van de participatie van de burgers naar voren. Toevallig – nou, niet heel toevallig – was ik gisteren bij een bijeenkomst in het gemeentehuis van Leiderdorp. Daar is besproken hoe burgers kunnen worden betrokken bij de discussie over de Leidse regio. Waarschijnlijk kunnen we ook op dat punt synergie hebben en kunnen we daar ideeën opdoen voor hoe wij met onze burgers doorgaan met deze discussie. Kortom: ja, wij zien de ernst van de conclusies en ja, we moeten hard gaan werken en we hebben nog wat voorstellen voor hoe we nu verder gaan.

De **voorzitter**: Vindt de raad het ook nog interessant als de portefeuillehouder reageert? Er zijn enkele opmerkingen gemaakt en ik denk dat het goed is om daar nog even op te reageren, maar mevrouw Lamers heeft heel zorgvuldig ...

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter, een puntje van orde: is het misschien handig om de voorzittershamer even over te geven als u inhoudelijk gaat reageren?

De **voorzitter**: Ja, dat kan als u dat prettig vindt. We hebben daar formeel nog geen concrete afspraken over gemaakt. De heer Smittenaar zou dat dan moeten doen, tenzij de raad iets anders vindt.

De heer **Mol** (VVD): Ik heb er helemaal geen bezwaar tegen als u vanaf uw plek uw bijdrage levert, want het zal vaker gebeuren dat u als portefeuillehouder even iets moet toelichten.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Tot nu toe is er overgedragen.

De **voorzitter**: Tot nu toe is er overgedragen, maar ik heb niet de behoefte om inhoudelijk heel veel te zeggen, want mevrouw Lamers heeft prima samengevat wat er is gedeeld. Het lijkt mij alleen handig om vanuit het college aan te geven dat de weergegeven opsomming en de beslispunten nog wel wat precisering behoeven waarover in de begeleidingscommissie nog verder door geëxerceerd zal moeten worden. Er zijn enkele opmerkingen gemaakt, met name over de burgerparticipatie: hoe ga je daarmee om en op welke manier kan die aangevuld of toegevoegd worden? Ik denk dat dat onderwerp binnen de begeleidingscommissie verder kan worden aangevuld en opgenomen.

De opmerking van de heer Eversteijn namens ONS Voorschoten heb ik beschouwd en gehoord als een aanbod: als er behoefte is aan extra ondersteuning vanuit de begeleidingscommissie, ligt er in ieder geval vanuit ONS Voorschoten het aanbod om daar mensen voor te leveren. Als daar vanuit de commissie behoefte aan is, zal volgens mij ook aan andere fracties worden gevraagd wat er in personele zin moet worden gedaan, maar ook dat is iets wat volgens mij in de begeleidingscommissie aan de orde komt wanneer hierover naar aanleiding van de behandeling en bespreking van vanavond verder door geëxerceerd moet worden. Morgen zitten wij aan tafel en wordt er verder met elkaar gesproken in vervolg op datgene wat vanavond hier is gewisseld. Dat is de reactie vanuit het college.

Het voorstel houdt dus in dat het rapport nu voor kennisgeving wordt aangenomen; dat sluit niet uit dat de raad daar op een later moment inhoudelijk verder over gaat praten. Daarnaast wordt het college verzocht om vervolgonderzoek in te stellen naar de genoemde handelingsperspectieven. Ook dat onderzoek wordt dan begeleid door de begeleidingscommissie.

Het voorstel komt in stemming.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

9. Voorbereiden Algemeen Bestuur Holland Rijnland 14 december 2016

De **voorzitter**: Levert dit agendapunt nog vragen of opmerkingen op? Zo niet, dan gaan wij gewoon deelnemen aan en inbreng leveren in die vergadering. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

10. Motie 100533 van GroenLinks en de SP over bestuursopdracht Werk en Inkomen

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Het is goed dat er onderzoek wordt gedaan naar de toekomst van de samenwerking met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg op het gebied van Werk en Inkomen. Als men vragen heeft over of het zo moet doorgaan, is het logisch om dat te onderzoeken. Het verbaast ons dat de Leidse regio niet wordt meegenomen in dit onderzoek. Een paar jaar geleden werkte Voorschoten op sociaal gebied immers nog samen met Leiden en omstreken. Het zou zomaar kunnen dat daar de beste kansen liggen voor Voorschoten. Daarom vinden wij dat Leiden en omstreken in het onderzoek moeten worden betrokken. Daartoe dienen wij met de SP de motie in. De motie luidt:

"Motie 100533.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 8 december 2016,

overwegende dat:

- *in de managementrapportage Werk en Inkomen 1e helft 2016 op pagina 24 staat dat een bestuursopdracht is gegeven over de toekomst van de samenwerking onderdeel Werk en Inkomen gemeenten Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten;*
- *de bestuursopdracht moet leiden tot een advies en een bestuurlijke afweging tussen drie varianten, te weten 1) voortzetting van de huidige afspraken, 2) aansluiting van Wassenaar en Voorschoten op het volledige backoffice Leidschendam-Voorburg en 3) ontvlechting en lokale invulling van de werkzaamheden van W&I;*
- *(hernieuwde) aansluiting bij de Leidse regio voor Werk en Inkomen een goed vierde alternatief zou kunnen bieden;*
- *deze vierde optie in het onderzoek niet wordt genoemd;*

verzoekt het college:

- *in de bestuursopdracht op te nemen dat in of naast het onderzoek ook de optie aansluiting bij de Leidse regio wordt onderzocht;*
- *de resultaten van het onderzoek naar de vier opties voor 1 maart 2017 voor te leggen aan de gemeenteraad, waarna een bestuurlijke afweging kan plaatsvinden,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Er zijn geen opmerkingen vanuit de raad over deze motie. Ik vraag de wethouder om te reageren op het verzoek.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik zou de reactie namens het college op deze motie zeer beknopt willen houden. De bestuursopdracht op het gebied van Werk en Inkomen nadert zijn afronding. Wij hopen half januari de afrondende bijeenkomst te hebben van de re-

flectiegroep, waarin de gemeentesecretaris, de portefeuillehouders en de afdelingshoofden W&I zitten. We hopen dat we dan antwoord krijgen op de drie onderzoeksvragen. Het lijkt ons niet reëel om op dit moment een vierde optie toe te voegen. Als hieruit komt dat wij bijvoorbeeld tot ontvlechting zouden overgaan – dat is een van de drie onderzoeksopdrachten – komen ook de andere opties in beeld. Dan komen we natuurlijk eerst bij de raad terug. Wij ontraden deze motie dus op dit moment, want het is gewoon niet reëel om die vierde optie op dit moment bij dit onderzoek te betrekken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Het is misschien laat om die optie in het onderzoek te betrekken, maar het college zou naast dit onderzoek wel een ander onderzoek kunnen doen en gewoon met een open blik naar de omgeving kunnen kijken: waar kunnen wij het beste terecht? Dat is dan dus naast het onderzoek.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Dat zou ik toch willen ontraden, omdat de raad destijds op zeer inhoudelijke en overwogen gronden ervoor heeft gekozen om deze samenwerking op het punt van Werk en Inkomen aan te gaan. Er ligt inhoudelijk een uitstekende evaluatie van Werk en Inkomen. Ik denk dus dat alle energie erop gericht moet zijn om dit samenwerkingsverband volop door te kunnen zetten.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik heb een heel korte vraag om zeker te weten dat ik het goed heb begrepen. Heb ik het goed begrepen dat, als het niet lukt om de samenwerking voort te zetten, het college bij de raad terugkomt en dat de raad dan kan besluiten om ook naar Leiden te kijken? Bedoelde de wethouder dat met haar antwoord?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Namens het college wil ik u echt op het hart drukken om eerst de bestuursopdracht af te ronden en te bekijken wat daaruit komt. Alle opties liggen open als blijkt dat we deze samenwerking niet doorzetten.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers, wenst u de motie in stemming te laten brengen?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ja, voorzitter.

In stemming komt motie 100533 van GroenLinks en de SP.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

11. Motie 100534 van D66 en GroenLinks over onderzoek situatie Voor Elkaar

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Voor Elkaar is een welzijnsorganisatie met een bijzondere rol. Zij geeft de mensen steun in de laatste fase van hun leven: de kwetsbaarste mensen, mensen met een stapel problemen, die het even niet zien zitten, of mensen met dementie of een chronische ziekte. Kortom: mensen over wie wij ons zorgen maken dat zij in een isole-

ment geraken. En wat voor kerst maken deze mensen straks mee? Voor Elkaar geeft ook steun aan mantelzorgers en heeft allerlei vrijwilligers in dienst die een signaal kunnen geven als zij zien dat de situatie van mensen verslechtert, maar dan moeten de lijnen kort zijn, moeten de mensen elkaar kunnen vertrouwen en moet zorgvuldig met informatie worden omgegaan. Mensen die zich professioneel of vrijwillig inzetten, moeten fatsoenlijk worden behandeld en moeten behoorlijk worden geïnformeerd. Hoe de gemeente samen met Voor Elkaar vorm en inhoud geeft aan goede zorg, moet iedereen aanspreken en moet kunnen rekenen op een breed draagvlak van alle betrokkenen.

Wij hebben herhaaldelijk gevraagd hoe het ging met Voor Elkaar, want we kregen signalen over onrust in de organisatie, toen de directeur tijdens haar ziekte werd ontslagen. Er gingen ongeveer twintig vrijwilligers weg. Er werden allerlei voorzieningen getroffen en er werd gesproken van "een angstcultuur". Er moest een mediationtraject worden ingezet. Al deze zaken zijn aanleiding geweest voor diverse vragen van diverse partijen, waaronder D66. De wethouder gaf ons altijd het beeld dat het wel goed zou komen, dat zij met het bestuur zou praten en dat wij de resultaten gepresenteerd zouden krijgen, maar we hebben gehoord dat op één persoon na het voltallige personeel de deur wordt gewezen. De wethouder bevestigt dit niet eens, maar vrijwilligers benaderen ons en roeren zich omdat zij niet meer ingezet willen worden door Voor Elkaar. Dan kan de wethouder toch niet langer volhouden dat er niets aan de hand is? Het bestuur kan toch niet rustig blijven zitten en doen alsof dit allemaal een normale gang van zaken is? Abraham Lincoln of Bob Marley zeiden het al: "You can fool some people for some time, but you can't fool all the people all the time".

Ik geef nog één voorbeeld: het echtpaar Margret en Koos Bieler. Zij helpen mensen in een heel moeilijke situatie. Het vraagt vaak maandenlang commitment en zij hebben de kennis en expertise om deze mensen bij te staan, maar ook zij zeggen: voor ons hoeft het niet meer. Margret Bieler is niet zomaar iemand: zij kreeg de Parel van Voorschoten en een koninklijke onderscheiding. Als het echtpaar Bieler niet meer vrijwilliger wil zijn, is er dus echt iets grondig mis. De wethouder kan niet volhouden dat de continuïteit van het aanbod van de zorg op peil blijft als er niemand meer is. De signaleringsfunctie wordt niet ingevuld, de maaltijden van Tafeltje Dekje zijn niet te regelen en een vrijwilliger is niet te krijgen. De mensen die daarvoor aan de lat staan, worden dus niet goed behandeld. Zij geven aan: wij doen dit niet meer.

Het gaat vanavond ook om de vraag of het college goed heeft gehandeld in deze affaire. Het gaat dus ook om vertrouwen in de politiek. Dit straalt slecht af op ons allen en wij moeten hier iets aan doen. Wij willen dit aan de kaak stellen met deze motie, die wij samen met GroenLinks indienen. De motie luidt:

"Motie 100534.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 8 december 2016,

overwegende dat:

- *de toegang tot goede zorg voor de Voorschotenaren van belang is;*
- *de toegang tot de zorg onder druk staat door de huidige ontslagronde bij Voor Elkaar;*
- *het welzijnswerk een signalerende functie vervult en hierdoor een belangrijke rol vervult bij de preventie van zware zorg;*
- *de continuïteit van deze zorg voor deze kwetsbare groep nu verbroken is;*
- *de continuïteit van de organisatie in gevaar is;*
- *er meermalen signalen vanuit werknemers, vrijwilligers zijn gestuurd naar de raad, het college van B en W en het bestuur van de stichting;*
- *in de informatie aan de raad niet duidelijk is geworden wat nu precies wanneer speelde;*

stelt voor dat het college een onafhankelijk onderzoek instelt naar Voor Elkaar, naar de resultaten, het vrijwilligersbeleid en de mate waarin de organisatie in de toekomst nog continuïteit van welzijnswerk kan verzorgen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik denk dat we voorop moeten stellen dat Voor Elkaar heel belangrijke dingen doet in Voorschoten en dat medewerkers, vrijwilligers en het bestuur zich allemaal, voor zover mijn fractie dat meemaakt en hoe wij dat beleven, echt bijzonder hard inzetten om dit zo goed mogelijk te doen. Het is geen groot geheim dat er een aantal vervelende dingen bij Voor Elkaar zijn gebeurd toen het takenpakket wijzigde. Met de drie decentralisaties kwamen er zware taken bij. Dat is een moeilijk proces geweest, waarbij helaas ook sprake is geweest van personele consequenties. Ik vind het niet gepast om daar in deze raad verder op in te gaan. Ik stel ook vast dat de rechtsgang, die voor iedereen in ons mooie land open staat, heeft plaatsgevonden. En ik begrijp ook dat er tussen het bestuur, een aantal personeelsleden en een aantal vrijwilligers gewoon wat zeer zit. Dat gebeurt in dit soort situaties. Dat is heel vervelend voor alle hierbij betrokken partijen: vrijwilligers, bestuur en werknemers. Ik merk daarbij wel op dat het naar de mening van mijn fractie Voor Elkaar, haar cliënten, haar vrijwilligers, haar personeel en haar bestuur niet helpt als wij ons daar als raad voortdurend mee bemoeien. Er is een lastige situatie. Die is duidelijk gesignaleerd. We weten allemaal dat er een mediationtraject is gestart. Als er vanuit de gemeente al sturing nodig is, is het logisch dat het college, de logische gesprekspartner van deze partij, af en toe de thermometer erin stopt om te bekijken hoe het loopt. Ik vind het echter echt bezwaarlijk dat wij ons daar vanuit de raad, terwijl er een traject loopt om de relatie en het vertrouwen te herstellen, tegenaan gaan bemoeien en in mijn ogen boude uitspraken doen, bijvoorbeeld dat er straks geen zorg meer zal zijn of dat er straks geen vrijwilligers meer overblijven. Ik heb geen informatie die die uitspraken heel realistisch maakt. Ik vind het heel ver gaan. Eigenlijk vind ik het ook best kwalijk als wij als raad zouden besluiten om tot dit niveau in deze organisatie in te grijpen. Ik ben van mening dat wij de problemen daarmee

groter zullen maken en niet kleiner. Ik denk dat de organisatie rust en tijd nodig heeft. Het is goed als het college daarbij regelmatig de vinger aan de pols houdt en hulp biedt waar dat kan. Soms is hulp ook een trap onder het achterwerk, als dat nodig is, maar verder moeten we volgens mij even afstand nemen en de tijd gunnen om dit te laten helen.

Mevrouw **Okma** (D66): Ik ben benieuwd hoe de tijd nemen een oplossing kan zijn als wij geld geven aan een organisatie die de zorg moet leven aan zeer kwetsbare mensen, die nu misschien geen hulp krijgen omdat er met de kerst niemand meer in het pand is. Ik ben dus benieuwd wat de heer Middelburg bedoelt met "rust".

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Ik vind het heel bezwaarlijk dat nu wordt gezegd dat wij geld aan de stichting geven. Nee, wij geven subsidie aan deze stichting om haar taken uit te breiden. In de commissievergadering hebben wij al besproken dat wij pas begin 2017 alles weer gaan evalueren en dat Voor Elkaar dan hier bij ons komt om het hoe en het wat uit te leggen. Dat heeft de wethouder al een paar keer aangegeven. Ik vind het heel vervelend dat zij dat steeds moet herhalen. Ik moet onderschrijven wat de heer Middelburg zei: je kunt niet steeds een organisatie binnenstappen waar op dit moment een traject bezig is.

De heer **Middelburg** (PvdA): Mevrouw Okma schermt met mensen die het zwaar hebben en die met de kerst zonder hulp zitten. Ik ga ervan uit dat dat niet gebeurt, mevrouw Okma. U stelt dat. Vanaf waar ik zit, lijkt dat een boude stelling. Om eerlijk te zijn, vind ik dit ook helemaal niet iets om vanuit deze raadzaal de samenleving in te slingeren, behalve als u daar keihard bewijs voor hebt. Als ik heel eerlijk ben, vind ik dit echt een vorm van paniekzaaij. Als er een probleem is, heb ik er alle vertrouwen in dat het college en Voor Elkaar dat probleem tijdig oplossen en dat mensen niet zonder zorg zitten. Hier zeer dramatische dingen de samenleving in slingeren vind ik gewoon niet constructief.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik hoor mevrouw Schrijver en de heer Middelburg zeggen dat er een mediationtraject loopt. Ik las deze week in het Leidsch Dagblad dat alle zes personeelsleden die in het voorjaar een klokkenluidersbrief hebben geschreven, per 1 januari niet meer in dienst zijn bij Voor Elkaar, hetzij omdat hun contract niet werd verlengd, hetzij omdat hun dienstverband werd ontbonden. Volgens mij is er dus geen mediationtraject, maar zijn zij gewoon de laan uit geschopt. Het verbaast mij dat de wethouder niet daarop wil ingaan als mevrouw Okma daar eerder deze avond vragen over stelt. Ik vraag mij ook af wat het mediationtraject eigenlijk waard is. Inderdaad, wij moeten als raad niet altijd en overal in elke discussie ingrijpen. Daar ben ik het helemaal mee eens, maar in deze situatie is er een arbeidsconflict bij een door deze gemeente flink gesubsidieerde organisatie, die namens de gemeente gemeentelijke zorgtaken uitvoert. Daarover hebben we als raad een aantal keren vragen gesteld en we hebben ook geprobeerd om te sturen in dat arbeidsconflict, omdat het op basis van de summiere informatie die we kregen, inderdaad leek te gaan om zes van de zeven personeelsleden, alle zes personeelsleden die al in dienst waren toen de interim-directeur aantrad. Zij zouden een zwaar conflict hebben en hebben een klokkenluidersbrief gestuurd. In de vorige raadsvergadering hebben wij met een motie gevraagd om mediation

en klokkenluidersbescherming. Die motie is aangehouden. Terwijl die motie nog was aangehouden en nog niet verder was besproken in deze raad, kregen wij het bericht dat alle mensen voor wie wij klokkenluidersbescherming willen, hun baan kwijt zijn en dat het mediati-ontraject ertoe heeft geleid dat zij hun baan kwijt zijn. Dan is dat volgens mij geen mediati-ontraject. Ik weet niet precies door wie, maar ik voel mij aan het lijntje gehouden en ik voel mij zeer slecht ingelicht. Daar kan ik heel slecht tegen. Daarom is het juist heel verstandig dat de raad hier nu over gaat praten. Deze raad had eerder op een normale en inhoudelijke manier hierover kunnen praten als we hier eerder over waren ingelicht, maar nu krijgen we weer een brief of een mail van de directeur van Voor Elkaar, waarin de toon weer dezelfde is: raad, blijf op afstand; bemoei je er niet mee. Dat stadium ben ik inmiddels allang voorbij.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Omwille van de tijd merk ik op dat de SP regelmatig te veel tijd neemt om een pleidooi te houden. ONS Voorschoten heeft per saldo eigenlijk altijd een beetje tijd over. Dat komt omdat wij luisteren naar de mensen die iets te zeggen hebben, maar nu is er weer een tijdsoverschrijding, die ik ongepast vind. Ik vind dat wij daar zo langzamerhand met elkaar een standpunt over moeten innemen.

De heer **Maassen** (SP): Ik merk dat ONS Voorschoten, als het geen inhoudelijke reactie heeft, probeert om mensen procedureel te beletten om het woord te voeren. Daar kan ik óók heel slecht tegen.

De **voorzitter**: We gaan het hier nu niet hebben over tijdoverschrijdingen. Ik zou de heer Maassen ertoe willen oproepen om, gegeven het feit dat hij inmiddels over de tijd heen is, daar zelf zeer goed rekening mee te houden. Daar is hij heel goed toe in staat. Dat betekent dat hij nu eigenlijk niet meer mag interrumpen of daar geen tijd meer voor heeft, maar we weten ook dat ik, als dat voor het debat noodzakelijk is, daar als voorzitter zelf ook iets over te zeggen heb. Ik wil nu eerst naar de fractie van het CDA, want die heb ik nog niet gehoord.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. In de vorige raadsvergadering hebben we naar aanleiding van de opmerking van de heer Mol dat de gemeenteraad geen chaos of dynamiek moet toevoegen aan dit dossier, uitdrukkelijk met elkaar afgesproken dat wij als gemeenteraad terughoudend zouden zijn ten opzichte van Voor Elkaar. Volgens mij willen we ons niet te sterk bemoeien met dit dossier, temeer omdat ook de voorzitter van de raad heeft gezegd dat het college een bepaalde vorm van onrust zag, zijn verantwoordelijkheid zou nemen en met de organisatie in gesprek zou gaan. Volgens mij is dat gebeurd. Een ander aspect dat ik wil memoreren, is het feit dat we in de commissie of in de gemeenteraad het college hebben meegegeven om een raad van toezicht te installeren. Volgens mij is die toezegging gestand gedaan en komt die raad van toezicht er. Die is er volgens mij juist voor bedoeld om al die zaken die we hier nu bespreken, straks onderwerp van gesprek te laten zijn tussen de raad van bestuur en de directie. Volgens mij zijn die toezeggingen netjes nagekomen.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Er is al veel gezegd, maar ook nu weer constateer ik dat er veel "wolken" worden afgegeven door D66 en de SP. Er wordt gesteld dat niet aan de zorg

wordt toegekomen, maar ik hoor en zie nog steeds geen begin van een aanwijzing dat de door de Stichting Voor Elkaar verstrekte zorg in het ongerede zou zijn geraakt. Integendeel; de mensen klagen niet. Er worden veel "wolken" opgeroepen. Ik vraag mij af wat het doel daarvan is. Is het doel om een bepaalde stichting te torpederen en in een kwaad daglicht te stellen? Wat is het doel van de continue acties van D66 en de SP om de Stichting Voor Elkaar in een slecht daglicht te stellen, terwijl zij uitstekend werk verricht? Laten we ook niet vergeten dat 200 vrijwilligers bij de Stichting Voor Elkaar werken. Misschien zijn er 20 vertrokken. Ik heb berichten gezien dat dit wel meevalt: er zijn er inderdaad een aantal vertrokken, maar om allerlei uiteenlopende redenen, die niet direct gerelateerd zijn aan het arbeidsconflict. Bovendien denk ik dat het goed is om eerst de ontwikkelingen af te wachten. De wethouder is in gesprek met de Stichting Voor Elkaar. In februari horen we meer. Voor het overige zou ik mij willen aansluiten bij de behartigenswaardige woorden van de heer Middelburg.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Het lijkt geen twijfel dat er grote zorg is over de situatie bij Voor Elkaar. Het lijkt geen twijfel dat er zorg is over een groep mensen die wij graag die zorg willen verlenen. Ik wil niet in uw voetsporen treden, maar ik zou op dit moment eigenlijk de reactie van het college op de motie willen vernemen, zodat we op basis van die reactie even kunnen nagaan wat de vervolgstappen zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers, ook uw spreektijd is op.

De heer **Maassen**: Mevrouw Lamers moest twee minuten van haar spreektijd gebruiken als voorzitter van de begeleidingsgroep. Ik zou daarom dus om enige coulance willen vragen.

De **voorzitter**: U maait het gras voor mijn voeten weg. Mevrouw Lamers.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Dank u voor de coulance. Ik zal het wel kort houden. Er is maatschappelijke onrust. In de vorige raadsvergadering heeft het college ook geconstateerd dat dit het college en de raad aangaat. We hoeven niet op details in te gaan, maar we lezen in de media dat die onrust er is. Ook wij hebben grote zorg over het uitvoeren van een van de belangrijkste pijlers van ons sociale beleid, namelijk het vrijwilligerswerk. We trekken inderdaad al heel lang aan de alarmbel over wat er nu gaande is. Ook deze week bleek weer dat het probleem nog steeds niet is opgelost. We hebben inderdaad afgewacht en we hebben onze moties aangehouden. We dachten: oké, er zijn goede gesprekken. Maar nu krijgen we dit soort berichten. Dit is meer dan een eenvoudig arbeidsconflict en daarover hadden we inderdaad al veel eerder in gesprek willen gaan. Ik denk dat de raad dat ook moet doen, want dit gaat ons wel degelijk aan, ook voor de korte termijn, als mensen niet meer bij Voor Elkaar werken. Zonder op de details in te gaan en zonder met de vinger te wijzen, moeten wij dit dus serieus nemen en moeten wij hier een antwoord op hebben. Vandaar dat wij deze motie steunen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Veelvuldig hebben we in de raad en in de commissie over Voor Elkaar gesproken. Dat is terecht, want Voor Elkaar is gewoon een heel belangrijke

organisatie binnen ons dorp. Ik sluit mij volledig aan bij de opmerking van de heer Middelburg dat er met enorme inzet door medewerkers, vrijwilligers en bestuur wordt gewerkt om Voor Elkaar op volle kracht te krijgen. Ik denk dat we daar vertrouwen in moeten hebben. Ik heb de vorige keer ook aangegeven: geef hun de rust en de mogelijkheid om tot de zo gewenste ontwikkeling te komen.

Destijds hebben we ook gesproken over het omslaan in de richting van maatschappelijke onrust. Dat was ook de reden waarom ik een beroep op de raad deed om te proberen om vanuit de politiek de rust te bewaren. Het zijn zaken tussen werkgever en werknemer. We hebben toen ook gezegd – daar heb ik ook verantwoording over afgelegd – dat het college in gesprek zou gaan met het bestuur van Voor Elkaar. Daarnaast hebben wij – voorheen collega Beimers en ondergetekende – natuurlijk met grote regelmaat bestuurlijk overleg met Voor Elkaar en hebben wij de vinger constant aan de pols gehouden. Ik denk dat wij er vertrouwen in moeten hebben dat het echt de goede kant op gaat. Ik heb de vorige keer en ook in deze vergadering aangegeven dat Voor Elkaar straks, in februari, zal vertellen wat er in 2016 met de organisatie is bereikt, welke prestaties zijn geleverd en hoe Voor Elkaar tegemoet is gekomen aan de vragen van de raad. Het tweede belangrijke punt dat ook al even werd genoemd, is dat Voor Elkaar naar een modernere governancestructuur gaat door het instellen van een raad van toezicht. Met betrekking tot de motie kan het college dus niets anders doen dan die echt te ontraden, Voor Elkaar voorlopig het vertrouwen te geven in datgene waarmee zij bezig is en erop te vertrouwen dat zij uiteindelijk echt op de goede weg is. Vertrouwen in medewerkers, bestuur en vrijwilligers is op zijn plek.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter, wij willen graag een schorsing.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. We hebben beraadslaagd. Wij vinden als fracties dat wij niet goed geïnformeerd zijn over de huidige situatie van Voor Elkaar. Het gaat om heel kwetsbare mensen met een stapel problemen, die wij in alle zorgvuldigheid willen bijstaan. Over de continuïteit van de zorg hebben wij geen duidelijkheid en evenmin over het afhaken van vrijwilligers. Vandaar dat wij graag over alle informatie willen beschikken, zodat we in februari heel goed geïnformeerd zijn. Daarom handhaven wij de motie.

In stemming komt motie 100534 van D66 en de SP.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

12. Motie 100535 van het CDA en ONS Voorschoten over belangengroep vrijwilligers

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Voorschoten staat bekend als een bijzonder dorp. Het is er goed wonen en we scoren hoog op allerlei lijstjes. Denk in dit verband aan het

groene wonen en het groene karakter van ons dorp. Een ander belangrijk aspect van Voorschoten is ons vrijwilligerswerk. Ik memoreer in dit verband het Weekend van Voorschoten, dat een groot succes is. Heel veel verenigingen en vrijwilligers presenteren zich daar elk jaar weer met veel plezier en veel elan. Dat zijn er enkele honderden; de heer In 't Veen heeft dat ook al gememoreerd. Al die mensen doen dagelijks hun best voor onze inwoners en voor hun burens. De vrijwilligers vormen als het ware het sociale cement van ons mooie groene dorp. Niet voor niets zet Voorschoten elk jaar de vrijwilligers in het zonnetje door middel van de beroemde Voorschotense Parel. Dit gebeurt overigens ook landelijk; gisteren was het de landelijke Dag van de Vrijwilliger.

Kort en goed: vrijwilligers zijn belangrijk en verdienen een belangrijke plek in ons dorp. Zij verdienen onze waardering en steun, maar zij opereren dikwijls helemaal alleen. Zij zijn niet verenigd in een organisatie, zoals werknemers dat wel zijn. Zij hebben echter wel behoefte aan kaders, aan een klankbord en soms aan een luisterend oor. Zij zijn professionals, maar hebben wel steun, aandacht enzovoorts nodig. Het CDA dient daarom samen met ONS Voorschoten een motie in die eigenlijk gericht is op het behoud van het vrijwilligerswerk en op het borgen van het vrijwilligerswerk in ons dorp. Nogmaals: het vrijwilligerswerk is belangrijk. Wij zouden eigenlijk graag zien dat er zoiets als een platform of adviesraad – we hebben ook gedacht aan een medezeggenschap – voor onze Voorschotense vrijwilligers komt waarin zij zich kunnen verenigen en hun stem kunnen laten horen, niet alleen als vrijwilligers onder elkaar maar ook om als een soort adviesorgaan voor het college te kunnen opereren, zodat zij het belang en alle relevanties bij alle ontwikkelingen in het dorp als adviesraad aan het college kunnen meegeven. Om deze redenen dienen wij de motie in. De motie luidt:

"Motie 100535.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 8 december 2016,

constaterende dat de Voorschotense welzijnsorganisatie Voor Elkaar in de afgelopen periode dikwijls minder gunstig in het nieuws is geweest en dat nog immer grote onrust en onvrede bestaan onder de bij deze organisatie betrokken vrijwilligers;

overwegende dat:

- het beroep in de samenleving op vrijwilligers en vrijwilligerswerk, onder meer door decentralisaties, zal blijven toenemen;*
- vrijwilligers een steeds belangrijker bijdrage leveren als het gaat om de inspanningen voor de kwaliteit en het sociale cement van onze samenleving;*
- de gemeenteraad een stimulerende en sturende rol heeft in het gemeentelijke welzijns- en vrijwilligerswerk;*
- het college baat zou kunnen hebben van een belangengroep van vrijwilligers die het college adviseert over aspecten die het vrijwilligerswerk in Voorschoten raken;*

spreekt uit dat:

- *een inspanning op haar plaats is om de vele waardevolle en betrokken vrijwilligers in Voorschoten te behouden, te motiveren en te waarderen;*
- *de komst van een belangengroep voor vrijwilligers in Voorschoten een belangrijk instrument zal zijn om het vrijwilligerswerk voor Voorschoten te behouden;*
- *de stem van betrokken vrijwilligers een legitieme plek in de Voorschotense gemeenschap verdient;*

roept het college op om een belangengroep voor vrijwilligers in Voorschoten te introduceren zodat de stem van vrijwilligers een legitieme plek krijgt / behoudt in ons dorp en het college door de doelgroep wordt geadviseerd over het vrijwilligerswerk in Voorschoten."

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Omdat ONS Voorschoten te allen tijde enorm veel respect heeft voor de vele vrijwilligers in ons dorp, die onbetaalde werkzaamheden uitvoeren voor onze medeburgers die die hulp zo hard nodig hebben, vinden wij van ONS Voorschoten dat deze vrijwilligers recht van spreken hebben. Wij gunnen hun dit ook van harte, zodat de vrijwilligers de saamhorigheid die zij al jaren samen als een stevige fundering hebben opgebouwd, verder kunnen uitbouwen c.q. uitbreiden. Het belangrijkste is echter dat hun stem wordt gehoord. Daarom steunt ONS Voorschoten de motie van het CDA.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Dit is een sympathieke motie. We zien voordelen in een platform waar de vrijwilligers hun stem kunnen uiten. De VVD-fractie zal deze motie dus steunen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Dit is inderdaad een sympathieke motie. Ik ben wel nieuwsgierig naar de reactie van het college op de motie. Ik houd mijn finale oordeel dus even voor mij. Ik moet wel zeggen dat ik wat moeite heb met de formulering in de considerans, want daarin wordt melding gemaakt van "de bij deze organisatie betrokken vrijwilligers". Ik denk dat dat een aantal van de bij de organisatie betrokken vrijwilligers betreft, want er is ook een groot aantal vrijwilligers die die onrust niet ervaren. Dat wil ik wel opgemerkt hebben, maar verder wacht ik de reactie van het college op deze motie af.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook mijn fractie vindt deze motie sympathiek. Wij hebben alleen één vraag. Wij vinden het belangrijk dat er goed geborgd wordt dat deze organisatie onafhankelijk kan optreden, maar ik denk dat dat iets is voor de uitwerking.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is een sympathieke motie. Ook GroenLinks steunt deze motie.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Deze motie geeft eigenlijk extra kracht aan vrijwilligers die nu misschien niet worden gehoord en die nu misschien niet aangesloten zijn. Daar kunnen we dus alleen maar mee instemmen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Namens het college antwoord ik namens portefeuillehouder Binnendijk, die op dit punt nog een beetje ingewerkt moet worden. Eigenlijk moeten ook wij op dit punt overigens een beetje ingewerkt worden, want ook het college vindt deze motie heel sympathiek, maar we hebben even tijd nodig om dit idee uit te werken. Heel veel verenigingen en organisaties hebben natuurlijk hun eigen vrijwilligersbeleid, maar het idee van een platform waar hun stem gehoord kan worden en waarmee een spreekbuis ontstaat, vinden wij sympathiek. Wij willen hier dus graag mee aan de slag.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Oostrum, wilt u de motie in stemming laten brengen?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Met veel plezier, voorzitter.

De **voorzitter**: U kunt de motie in stemming laten brengen, maar mag ik u het advies geven om het college te verzoeken om de consequenties van deze motie eerst nog in kaart te brengen? Misschien is dat heel negatief gedacht, maar wie weet welke onverwachte consequenties er allemaal zijn. Ik zie echter aan de reacties dat de raad daar niet in mee wil gaan. U wilt de motie dus in stemming laten brengen. Eigenlijk is de motie al aangenomen, want iedereen heeft er heel positief op gereageerd.

In stemming komt motie 100535 van het CDA en ONS Voorschoten.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik wil als stemverklaring nogmaals expliciet zeggen dat ik mij niet kan vinden in de constatering in de considerans.

De **voorzitter**: Waarvan akte.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

10. Bekrachtiging geheimhouding

Dit punt is in deze vergadering niet van toepassing.

11. Sluiting

De **voorzitter**: We zijn in politieke zin aan het eind van dit jaar. We werken nog wel een beetje verder, want we zijn nog niet helemaal klaar met de werkzaamheden van dit jaar. Ik nodig u ertoe uit om beneden nog even met elkaar na te spreken. Ik hoop u in de tijd van de jaarwisseling te zien bij het vuurwerk. Daarvoor wens ik u heel fijne feestdagen met allen die u lief zijn.

De **voorzitter** sluit om 22.23 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 21 december 2016.

De griffier,

De voorzitter,

